



ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

2009 - 2014

Έγγραφο συνόδου

7.5.2012

B7-2012/0000

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ

εν συνέχεια δήλωσης της Αντιπροέδρου της Επιτροπής / Υπατης Εκπροσώπου της Ένωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας και του Συμβουλίου και της Επιτροπής

σύμφωνα με το άρθρο 110, παράγραφος 2, του Κανονισμού

σχετικά με τις διαπραγματεύσεις του ΟΗΕ με θέμα τη Συνθήκη για το Εμπόριο Όπλων (ΣΕΟ)
(2012/0000(RSP))

Anneli Jäätteenmäki

εξ ονόματος της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με τις διαπραγματεύσεις του ΟΗΕ με θέμα τη Συνθήκη για το Εμπόριο Όπλων (ΣΕΟ) (2012/0000(RSP))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τη Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για την διαπραγμάτευση της Συνθήκης σχετικά με το Εμπόριο Όπλων (ΣΕΟ) που θα διεξαχθεί στη Νέα Υόρκη από τις 2 έως τις 27 Ιουλίου 2012,
 - έχοντας υπόψη την απόφαση του Συμβουλίου 2010/336/ΚΕΠΠΑ της 14ης Ιουνίου 2010 και προηγούμενες αποφάσεις του Συμβουλίου σχετικά με δραστηριότητες της ΕΕ προς ενίσχυση της Συνθήκης για το Εμπόριο Όπλων,¹
 - έχοντας υπόψη την κοινή θέση 2008/944/ΚΕΠΠΑ για τον καθορισμό κοινών κανόνων που διέπουν τον έλεγχο των εξαγωγών στρατιωτικής τεχνολογίας και εξοπλισμού,²
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 21ης Ιουνίου 2007 σχετικά με τη Συνθήκη για το Εμπόριο Όπλων και την θέσπιση κοινών διεθνών κανόνων για την εισαγωγή, την εξαγωγή και την μεταφορά συμβατικών όπλων,³
 - έχοντας υπόψη την απάντηση της ΕΕ στο αίτημα του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ όσον αφορά απόψεις επί των στοιχείων σχετικά με την Συνθήκη για το Εμπόριο Όπλων,
 - έχοντας υπόψη την Εκστρατεία για τον Έλεγχο των Όπλων από την παγκόσμια κοινωνία των πολιτών,
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 34 της Συνθήκης της Λισαβόνας,
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 110, παράγραφος 2, του Κανονισμού του,
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι δεν υφίσταται νομικώς, δεσμευτική, παγκόσμια συνθήκη για τη μεταφορά συμβατικών όπλων,
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Συνθήκη για το Εμπόριο των Όπλων που θα αποτελέσει αντικείμενο διαπραγματεύσεων το 2012 πρέπει να συμπεριλαμβάνει σαφείς και δεσμευτικές διατάξεις του υψηλότερου διεθνούς επιπέδου, σύμφωνες με την διεθνή ανθρωπιστική νομοθεσία,
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι μια ενιαία, συνεπής και συνεκτική προσέγγιση της ΕΕ είναι αποφασιστικής σημασίας ώστε μια παρόμοια συνθήκη να εγκριθεί και να εφαρμοσθεί αποτελεσματικά σε παγκόσμιο επίπεδο,

¹ ΕΕ L 152, 18 Ιουνίου 2010, σελ. 14 έως 20

² ΕΕ L 335, 13 Δεκεμβρίου 2008, σελ. 99 έως 103

³ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P6_TA(2007)0282.

- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Συνθήκη για το Εμπόριο Όπλων πρέπει να ενισχύσει τη λογοδοσία και ότι η εφαρμογή της θα πρέπει να είναι ανοικτή και διαφανής·

Διαφάνεια και λογοδοσία το κλειδί για μια ισχυρή Συνθήκη για το Εμπόριο Όπλων

1. επισημαίνει ότι η αξία των συνολικών εξαγωγών συνεχίζει να αυξάνεται, παρά την οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση, και ότι τα κράτη μέλη της ΕΕ αντιπροσωπεύουν συνεχώς το 30% περίπου όλων των εξαγωγών και είναι μεταξύ των μεγαλύτερων παραγωγών όπλων και εξαγωγέων στον κόσμο¹, υπογραμμίζει ως εκ τούτου, ότι η ΕΕ έχει τόσο ευθύνη όσο και συμφέρον στην ανάπτυξη και συμβολή για ένα νομοθετικώς ρυθμισμένο και πλέον διαφανές εμπόριο όπλων σε παγκόσμιο επίπεδο·
2. αναγνωρίζει τη συμβολή της βιομηχανίας όπλων στη δημιουργία θέσεων εργασίας και στην οικονομική ανάπτυξη· πιστεύει, όμως, ότι το μη ρυθμισμένο και μη διαφανές εμπόριο όπλων οδηγεί σε ανεύθυνο εμπόριο με όπλα, δημιουργεί άσκοπο ανθρώπινο πόνο, έχει πυροδοτήσει ένοπλες συγκρούσεις, αστάθεια, τρομοκρατικές επιθέσεις και διαφθορά και έχει επίσης υπονομεύσει την χρηστή διακυβέρνηση, την κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη και έχει επίσης οδηγήσει σε παραβίαση του κράτους δικαίου, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου·
3. καλεί, ως εκ τούτου, η διαπραγμάτευση του Ιουλίου 2012 σχετικά με μια διεθνή Συνθήκη για το Εμπόριο Όπλων να αποτελέσει ένα ιστορικό βήμα προς τα εμπρός, μέσω μεγαλύτερης διαφάνειας και λογοδοσίας, με τη θέσπιση των υψηλότερων δυνατών διεθνών προτύπων και κριτηρίων για την πραγματοποίηση αξιολογήσεων όσον αφορά τις αποφάσεις για την μεταφορά, εισαγωγή και εξαγωγή συμβατικών όπλων·
4. καλεί τη διεθνή κοινότητα να επιδείξει την προσήλωσή της για τη ρύθμιση του διεθνούς εμπορίου όπλων αξιοποιώντας πλήρως τις διατάξεις του Καταστατικού ώστε να συμφωνηθεί, ένα περιεκτικό κείμενο το οποίο θα καλύπτει όλα τα σημαντικά θέματα που είναι απαραίτητα για μια ισχυρή Συνθήκη η οποία θα συμφωνηθεί κατά τη διάρκεια της Διάσκεψης τον Ιούλιο του 2012·
5. καλεί για ταχεία διαπραγμάτευση και επείγουσα έγκριση και θέση σε ισχύ μιας παγκόσμιας και ολοκληρωμένης Συνθήκης για το Εμπόριο Όπλων του ΟΗΕ·

Πεδίο εφαρμογής

6. πιστεύει ότι μια αποτελεσματική Συνθήκη θα πρέπει να καλύπτει ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων στο εμπόριο με συμβατικά όπλα συμπεριλαμβανομένης της εισαγωγής, εξαγωγής, μεταφοράς (συμπεριλαμβανομένης της διαμετακόμισης και της μεταφόρτωσης), κατασκευής κάτω από αλλοδαπή άδεια, διαχείρισης αποθεμάτων, καθώς και όλων των σχετικών υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών χρηματομεσιτείας, μεταφοράς και χρηματοδότησης·
7. πιστεύει ότι μια αποτελεσματική Συνθήκη θα πρέπει να καλύπτει όλες τις πτυχές του εμπορίου με συμβατικά όπλα, συμπεριλαμβανομένων των μεταφορών από κράτος σε

¹ Στοιχεία από το SIPRI Trend Indicator Values (εκπερασμένα σε δολάρια US σε σταθερές τιμές 1990) και προσβάσιμα στην ιστοσελίδα: http://www.sipri.org/databases/armstransfers/background/explanations2_default

κράτος, από κράτος σε ιδιώτες τελικούς χρήστες, εμπορικές πωλήσεις, μισθώσεις, καθώς και δάνεια, δώρα, ή βοήθεια οιασδήποτε άλλης μορφής μεταφοράς·

8. πιστεύει ότι μια αποτελεσματική συνθήκη θα πρέπει επίσης να καλύπτει το ευρύτερο δυνατό φάσμα συμβατικών όπλων, συμπεριλαμβανομένων των μικρών και ελαφρών όπλων και πυρομαχικών, καθώς και τα συστατικά μέρη και τεχνολογίες που συνδέονται με την χρήση τους, την κατασκευή ή συντήρηση, είτε προορίζονται για χρήση στον στρατιωτικό τομέα ή για άλλους σκοπούς ασφάλειας ή επιβολής της τάξης·

Κριτήρια και διεθνή πρότυπα

9. πιστεύει ότι η μακροπρόθεσμη επιτυχία της ΣΕΟ εξαρτάται από την έγκριση άμεστων προδιαγραφών·
10. καλεί την ΣΕΟ να υπενθυμίσει στα συμβαλλόμενα κράτη ότι όλες οι αποφάσεις για την εισαγωγή, εξαγωγή ή μεταφορά όπλων θα πρέπει να σέβονται πλήρως τις υφιστάμενες διεθνείς δεσμεύσεις κυρίως σε ό,τι αφορά την διεθνή νομοθεσία για τα ανθρώπινα δικαιώματα, τον διεθνή ανθρωπιστικό νόμο και να είναι συμβατές με την Χάρτα των Ηνωμένων Εθνών, συμπεριλαμβανομένων των κυρώσεων και του εμπάργκο όπλων των περιφερειακών οργανώσεων καθώς και του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ·
11. προτρέπει τα κράτη μέλη του ΟΗΕ να εγκρίνουν πρόσθετα κριτήρια (που θα εξελιχθούν ως διεθνείς προδιαγραφές) για να οδηγήσουν τους φορείς αποφάσεων σε θέματα εξαγωγών όπλων, και ότι ειδικότερα αυτές θα πρέπει να περιλαμβάνουν τις επιδόσεις της χώρας προορισμού σχετικά με τη χρηστή διακυβέρνηση, τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου, τα ανθρώπινα δικαιώματα, την μη διάδοση, τον αγώνα κατά τη διαφθοράς, τον κίνδυνο εκτροπής, την επίπτωση στην κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη της χώρας, καθώς και τη διατήρηση της περιφερειακής ειρήνης και ασφάλειας· εκφράζει την άποψη ότι θα πρέπει να συμπεριληφθούν στην Συνθήκη ειδικά κριτήρια κατά της διαφθοράς·
12. καλεί τα εν λόγω κριτήρια να συμπεριληφθούν σε εθνικές αξιολογήσεις κινδύνου οι οποίες θα καθοδηγούν τους φορείς λήψεως αποφάσεων για θέματα εξαγωγών όπλων·
13. καλεί τα εν λόγω κριτήρια να εκπονηθούν υπό μορφή κοινών επιχειρησιακών κατευθυντήριων γραμμών για την διεξαγωγή αξιολογήσεων κινδύνου ως βάση για την λήψη αποφάσεων όσον αφορά τις μεταφορές όπλων·

Μέτρα εφαρμογής και υποβολής εκθέσεων

14. υπογραμμίζει τη σημασία της αποτελεσματικής και αξιόπιστης εφαρμογής της ΣΕΟ, υπογραμμίζοντας τα θέματα λογοδοσίας, διαφάνειας και ευθύνης του συμβαλλόμενου κράτους·
15. πιστεύει ότι μια ισχυρή ΣΕΟ θα πρέπει να περιλαμβάνει διατάξεις και σημεία αναφοράς που θα δεσμεύουν τα συμβαλλόμενα κράτη να εγκρίνουν εθνική νομοθεσία και να ιδρύσουν μια εθνική αρχή αρμόδια για τον έλεγχο, συμπεριλαμβανομένης της επιβολής της νομοθεσίας και των κυρώσεων για παραβιάσεις, όλων των μεταφορών αντικειμένων που καλύπτονται από το πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης καθώς και για την τήρηση των όρων που αφορούν όλες τις απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων·

16. πιστεύει ότι η ουσιαστική εφαρμογή της Συνθήκης θα εξαρτηθεί από την ενίσχυση της διαφάνειας και την ανταλλαγή πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών μεταξύ συμβαλλόμενων κρατών σχετικά με τις εξαγωγές, εισαγωγές και αποφάσεις μεταφοράς όπλων·
17. πιστεύει ότι η εμπειρία του εξελισσόμενου Μητρώου για Συμβατικά Όπλα του ΟΗΕ θα διευκολύνει τη δημιουργία παρόμοιας διαφάνειας και ανταλλαγής πληροφοριών και ζητεί την περαιτέρω επέκταση των κατηγοριών όπλων που αναφέρονται στο εν λόγω μητρώο συμπεριλαμβανομένων μικρών όπλων, ελαφρών όπλων και πυρομαχικών·
18. ζητεί η ΣΕΟ να συμπεριλαμβάνει ως εκ τούτου την τακτική υποβολή εκθέσεων από τα συμβαλλόμενα κράτη για όλες τις αποφάσεις μεταφοράς όπλων, συμπεριλαμβανομένης της ενημέρωσης για τύπους, ποσά και αποδέκτες του εξοπλισμού για τον οποίο έχει επιτραπεί η μεταφορά καθώς και για την εφαρμογή του πλήρους πεδίου εφαρμογής και όλων των διατάξεων της Συνθήκης·
19. ζητεί τη δημιουργία μιας ειδικής μονάδας εφαρμογής και υποστήριξης της ΣΕΟ, οι αρμοδιότητες της οποίας θα περιλαμβάνουν τη συλλογή και ανάλυση των εκθέσεων των συμβαλλόμενων κρατών και την δημοσίευση εκ μέρους του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ ετήσιας έκθεσης με περαιτέρω προτάσεις για την ενίσχυση των επιχειρησιακών διατάξεων της Συνθήκης·
20. καλεί όλες αυτές οι εκθέσεις να καταστούν προσβάσιμες στο κοινό·
21. ζητεί ετήσιες συνελεύσεις των συμβαλλόμενων κρατών και διάσκεψη αναθεώρησης κάθε πέντε έτη στην οποία θα ενθαρρυνθεί η συμμετοχή των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών·
22. πιστεύει ότι η μακροπρόθεσμη επιτυχία της ΣΕΟ εξαρτάται από την πλήρη διαφάνεια και λογοδοσία προς τους πολίτες και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών στις χώρες εξαγωγής και εισαγωγής· ζητεί, ως εκ τούτου, για ισχυρούς μηχανισμούς διαφάνειας που θα περιλαμβάνουν ετήσια υποβολή εκθέσεων με σκοπό την ενίσχυση των κοινοβουλίων, της κοινωνίας των πολιτών και του ευρύτερου κοινού ώστε να υποχρεώσουν τις κυβερνήσεις τους να λογοδοτούν για αποφάσεις που έχουν λάβει σε θέματα εξαγωγών, εισαγωγών και μεταφορών όπλων·
23. θεωρεί ότι κάθε συμβαλλόμενο κράτος που ζητεί βοήθεια για την υλοποίηση των δεσμεύσεων του σύμφωνα με τους όρους της Συνθήκης για το Εμπόριο Όπλων, θα πρέπει να λαμβάνει την απαραίτητη ενίσχυση και τεχνική βοήθεια· καλεί την Ευρωπαϊκή Ένωση να συνεχίσει τις επιτόπου δραστηριότητές της και να ενισχύσει την βοήθειά της στους τομείς, μεταξύ άλλων, της νομοθετικής υποστήριξης, της ενδυνάμωσης του θεσμικού πλαισίου, της διοικητικής ενίσχυσης καθώς και της υποστήριξης για την ανάπτυξη της εθνικής εμπειρογνομοσύνης όλων των φορέων που εμπλέκονται στο σύστημα ελέγχου των μεταφορών, συμπεριλαμβανομένων των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και των κοινοβουλίων·

Ο ρόλος της ΕΕ και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

24. αναγνωρίζει τον συνεκτικό και συνεπή ρόλο που έχει διαδραματίσει η ΕΕ και τα κράτη

μέλη της στην υποστήριξη της διεθνούς διαδικασίας με σκοπό την εκπόνηση της Συνθήκης για το Εμπόριο Όπλων· ζητεί να υπάρξει συνέχεια της εμπλοκής και της επιτόπου δράσης της πριν από την διάσκεψη, συμπεριλαμβανομένης σε ανώτατο πολιτικό επίπεδο, στο πλαίσιο διαβημάτων και συναντήσεων κορυφής μέχρι την διάσκεψη του Ιουλίου καθώς και στο πλαίσιο της διαδικασίας επικύρωσης και εφαρμογής·

25. πιστεύει ότι η απάντηση της ΕΕ στο αίτημα του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ για την υποβολή απόψεων όσον αφορά τα στοιχεία της Συνθήκης για το Εμπόριο Όπλων αποτελεί την κατάλληλη βάση για συντονισμένη δράση εκ μέρους των κρατών μελών της ΕΕ στη διεθνή διάσκεψη για την ΣΕΟ· καλεί τα κράτη μέλη, σύμφωνα με τη δέσμευσή τους εξ ονόματος της Συνθήκης της Λισαβόνας, να υποστηρίξουν τις θέσεις της Ένωσης που έχουν καθοριστεί στην απάντηση προς τον Γενικό Γραμματέα του ΟΗΕ κατά την εν λόγω διάσκεψη, με σκοπό να εξασφαλίσουν ένα φιλόδοξο αποτέλεσμα και μια ισχυρή Συνθήκη για το Εμπόριο Όπλων·
26. χαιρετίζει τη δήλωση της Υπατης Εκπροσώπου/Αντιπροέδρου της ΕΕ σύμφωνα με το άρθρο 34, παράγραφος 1 της Συνθήκης της Λισαβόνας να παρουσιάσει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τη θέση της ΕΕ πριν από τη διάσκεψη· αναφέρει την πρόθεσή του να αποστείλει αντιπροσωπεία για να παρακολουθήσει τη διαδικασία διαπραγματεύσεων και να αξιολογήσει τη συνοχή και τη συνέπεια της ΕΕ στην εν λόγω διάσκεψη·
27. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στην Υπατη Εκπρόσωπο για τις Εξωτερικές Υποθέσεις και την Πολιτική Ασφάλειας/Αντιπρόεδρο της Επιτροπής, το Συμβούλιο, την Επιτροπή, τα Ηνωμένα Έθνη και τα εθνικά κοινοβούλια των κρατών μελών της ΕΕ.